

**Genesis 28, 10 – 22** Jákob vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl. Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. Nad ním stojí Hospodin a praví: „Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a ve tvém potomku dojdou požehnání všechny čeledi země. Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“ Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ Báł se a řekl: „Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“ Za časného jitra vzal Jákob kámen, který měl v hlavách, a postavil jej jako posvátný sloup; svrchu jej polil olejem. Tomu místu dal jméno Bét-el (to je Dům Boží) . Původně se to město jmenovalo Lúz. Jákob se tu zavázal slibem: „Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na níž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem. Tento kámen, který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky.“

Milé sestry, milí bratři!

Byl to pěkný podvraták. Podrazák. Už když přicházel na tento svět, držel svého o nějakou minutu staršího bratra za patu. Nazvali ho **Jákob. Úskočný**. Projevil se tak i později. Jeho zdatný chlupatý bratr **Ezau** se vracel hladový z lovu, a hned se sápal po pokrmu z čočky, který si připravil mírný, domácí Jákob. Taky nemám rád, když někdo vykřikuje že hned musí jíst, pít, jinak umře hladu a žízní. Jákob toho dokázal využít. **Tak mi prodej své prvorozenectví**. A hladový Ezau nesmyslně přisvědčil. **K čemu mi bude prvorozenectví, když umřu hladu**. Jákob pak ještě obelstil svého otce Izáka. K tomu ho dokonce navedla maminka Rebeka. Izák už byl starý, slepý. Měl raději Ezaua, poněvadž mu z ulovené zvěře připravoval pochoutky. Poslal ho jednou na lov, aby ulovil nějakou zvěř a

připravil mu dobré jídlo. Při tom mu chtěl požehnat a stvrdit tak jeho prvorozenecké právo. Rebeka to slyšela a pobídla Jákoba, kterého zase ona měla raději: **Připrav jídlo z kůzlete, zanes otcí a on ti dá požehnání prvorozeného**. Ten namítal. On to pozná. Ezau je chlupatý, já ne. Uklidnila ho: Vezmi si Ezauovy šaty a ruce si omotej kozlečími kůžkami. Jákob skutečně oklamal otce, dostal prvorozenecké požehnání, a Ezau zuřil. Jákob před ním musel uprchnout. Poslali ho k příbuznému Lábanovi do Cháranu. Je to v dnešním Turecku na hranici se Sýrií.

Tak ten Úskočný, Jákob, jak byl nazvaný už po narození, dosáhl svého. A co z toho má? Musí do vyhnanství, i když, zdá se, příjemného. Vždyť jde k příbuzným. Najde si tam manželku, se kterou si bude rozumět. Ne takové, jaké má bratr Ezau, polodivoké pohanky. Vypadá to slibně. Uvidí ji hned při příchodu. Krásnou, obdivuhodnou Ráchel. Je ochotný sloužit pro ni Lábanovi bez odměny sedm let. Jenže Lában je ještě úskočnější než Jákob. Po sedmi letech mu podstrčí Leu se slovy: **U nás je zvyk, že se vdává nejdřív prvorozená**. A Jákob slouží dalších sedm let za Ráchel a pak ještě nejméně šest let, aby si nahospodařil nějaký majetek. Ovce, kozy, velbloudy. Nakonec tajně utíká s celou rodinou, protože vidí, že by ho Lában nepustil. Kde by sehnal tak pracovitěho suzebníka, který rozmnožoval i jeho majetek. Ještě musím přidat, že ke všemu tomu začaly obě ženy – sestry – soutěžit o jeho lásku. Nemilovaná Lea mu začala rodit syny, milovaná Ráchel, zdálo se, byla neplodná. Posílá za ním služku, aby tak získala od ní dítě, které za sebe dá Jákobovi. Toho využije Lea, a učiní totéž, aby těch jejích synů bylo víc. Nakonec porodí i Ráchel Josefa. Je to ten, který jednou v Egyptě zachrání celý rod a díky jemu se rozroste ve dvanáct pokolení, v jeden hebrejský národ. Před tím však Jákob musí podstoupit poslední zkoušku. Setkat se s bojovným bratrem, v bázni, že bratr Ezau zničí vše, co Jákob získal během svého dvacetiletého utrpení.

Proč Jákob musel tolik protrpět, když dosáhl svého prvorozenství? Vždyť mu bylo předpověděno, že starší – Ezau – bude sloužit mladšímu – Jákobovi. Nekřesťanská náboženství, i moderní pohaní by řekli: Dostihla ho karma. Nebo Osud. Ano, zlo plodí zlo. Tato náboženství mají slabinu v tom, že jsou neosobní. Co to je karma? Co je to osud? Náš dobrý Bůh nám říká, že to je On, kdo vše řídí. Kdo určuje naši cestu. Už prorok Malachiáš to vyslovil: „**Zamiloval jsem si vás, praví Hospodin. Vy však se ptáte: ‚Kde je důkaz, že sis nás zamiloval?‘ Což nebyl Ezau Jákobův bratr? Výrok Hospodinův je: Jákoba jsem si zamiloval, Ezaua jsem však nenáviděl. Proto jsem obrátil v poušť jeho hory, jeho dědictví v step pro šakaly.**“ Po něm to opakuje apoštol Pavel: **Nebot’ je psáno: ‚Jákoba jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem odmítl.‘ Co tedy řekneme? Je Bůh nespravedlivý? Naprosto ne! Mojžíšovi řekl: ‚Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.‘**

Někteří křesťané, zvláště tvrdí kalvinisté to použili v otázce spasení. Bůh si tě vybral, budeš spasený. Tvého souseda si nevybral, nebude spasený. Jak máme rozumět tomuto slovu? Naprosto obyčejně. Týkají se Božího plánu na záchranu celého světa. **Nemá snad hrncíř hlínu ve své moci, aby z téže hroudě udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním?** Nemohl si zvolit Jákoba, aby se stal patriarchou rodu, a Ezaua ke všedním věcem? V Božím království jsou velké i malé úkoly. Všechny však stejně důležité.

Proč tedy ta strastiplná cesta Jákobova? Poněvadž nečekal, až ho Bůh učiní tím patriarchou. Sám se toho s Rebekou zmocnil podvodem. Nevydal se Boží cestou, šel po své. Nepůsobila karma ani osud. Bůh ho napravoval, vedl, aby se z něj stal ten správný hospodář. Stařešina rodu. Spravedlivý, pokorný, odevzdaný Bohu. Měl být opracováván ze všech stran. Proto se mu Bůh uprostřed té jeho cesty zjevuje a ujišťuje ho o jeho vyvolení, jak jsme četli v dnešní perikopě. A Jákob se rozhoduje: **Až mi Bůh dopřeje vrátit se – už nespolehá na sebe – bude mi Hospodin Bohem. Přeložme si to do pochopitelné řeči: Bůh se mi stane tím Bohatým, tím Silným. Česky -Bůh, Bohatý. Hebrejsky El, Silný. Bůh bude jeho jediné bohatství, jedinou silou, na kterou bude spoléhat.**

Co z toho platí pro nás? Byli jsme vyvolení pro obrovské bohatství, dostali jsme velkou moc. Jsme občany Božího království. Do našich rukou jsme dostali moc je šířit, naplňovat bratry a sestrami. Nepokažme si to jako Jákob svojí falešnou aktivitou. Ani Ezauovským pohanstvím. Když viděl, že jeho dvě pohanské manželky se nehodí do domu Izáka a Rebeky, kteří sloužili Hospodinu, odešel z domu a chtěl to napravit. Jenže skočil z deště pod okap. Třetí manželku si vzal z Izmaelova rodu. Byla to sice Abrahamova vnučka, ale z rodu Izmaelova, který nesloužil Hospodinu. I my můžeme čekat, že i nás Bůh bude ujišťovat na svých bludných cestách o svém vyvolení. Řekl to i Ježíš: „**Amen, amen, pravím vám, uzříte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.**“

Každý z nás je vyvolený být občanem nebeského království. Ne až po smrti. Už teď. Přesto se nám může zdát, že o nás platí, co napsal Pavel Timoteovi: **Ve velké domácnosti nejsou jen zlaté a stříbrné nádoby, nýbrž i dřevěné a hliněné, jedny pro cenné věci, druhé na odpadky.** Máme zůstat nádobou na odpadky? Pavel nás ujišťuje, že **když se očistíme, oprostíme od falešného přesvědčení, budeme nástrojem vznešeným, posvěceným, užitečným pro hospodáře, připraveným ke každému dobrému dílu.**

S každým z nás má Bůh své velké cíle. Třeba ne světové, na ty použil jiné nádoby. Vždycky však přesahující ty, kteří chtějí dosáhnout své cíle v tomto světě bludnými cestami. Buďme spojeni s naším silným, bohatým Bohem. Nechejme se očisťovat, upravovat, měnit pro Boží cíle v jeho království. Amen.